

ผลของการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ “Safe Your Baby” ต่อความรู้ของผู้ปกครอง
เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็กวัยก่อนเรียน

The Effects of Using the Electronic Book “Safe Your Baby” on Caregivers’
Knowledge of Child Rearing and Child Violence Prevention in Preschool Children

วิรุพจิตร อนุจางวาง¹, วิภารัตน์ สุวรรณไวพัฒนา^{1*},
ชไมพร ประค่านอก¹, ญากัทร นิยมสัตย์¹, วิไล ผดุงตาล²
Wiroonjitra Aunchangwang¹, Wiparat Suwanwaiphathana^{1*},
Chamaiporn Prakomnok¹, Yapat Niyomsat¹, Vilai Padungtan²

(Received: December 11, 2024; Revised: April 25, 2025; Accepted: May 8, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่มวัดผลก่อนและหลังทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง “Safe Your Baby” ต่อความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กและการป้องกันความรุนแรงในเด็กของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองที่ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน (อายุ 3 – 6 ปี) จำนวน 56 คน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “Safe Your Baby” 2) แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กและการป้องกันความรุนแรงในเด็ก และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฯ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ ได้ค่า IOC รายข้อ อยู่ระหว่าง 0.67 – 1 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้โดยใช้ KR - 20 ได้เท่ากับ 0.71 และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค ได้เท่ากับ 0.78 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความรู้ โดยใช้สถิติ Wilcoxon signed-rank test และ Mann-Whitney test

¹วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

¹Boromarajonani College of Nursing Nakhonratchasima, Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute

²ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสวนหม่อน เทศบาลนครนครราชสีมา

²Suanmon Child Development Center, Nakhonratchasima City Municipality

*Corresponding Author: wiparat@knc.ac.th

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ในการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็กสูงกว่าก่อนใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ($p < .01$) และคะแนนในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ($p < .01$) ดังนั้นพยาบาลหรือบุคลากรด้านสุขภาพหรือบุคลากรทางการแพทย์จึงควรนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้ไปใช้ให้ความรู้แก่ผู้ดูแลเพื่อป้องกันความรุนแรงในเด็กวัยก่อนเรียนต่อไป

คำสำคัญ: หนังสืออิเล็กทรอนิกส์, ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน, ความรุนแรงในเด็ก, การเลี้ยงดูเด็ก

Abstract

This study was quasi-experimental research with a two-group, pre-posttest design. The purpose of this study was to examine the effects of using the e-book “safe your baby” on caregivers’ knowledge of child rearing and child violence prevention. The sample consisted of 56 caregivers of preschool children (aged 3–6 years) in an urban community in Nakhon Ratchasima Province who met the inclusion criteria. The research instruments included: 1) an e-book titled “Safe Your Baby”, 2) the knowledge about child rearing and child violence prevention questionnaire, and 3) the satisfaction with the e-book questionnaire, which passed the content validity test by finding the index of consistency between the objective questions. The IOC ranged from 0.67 to 1. The reliability was measured by the knowledge questionnaire using the KR-20 to be 0.71 and the satisfaction with the e-book questionnaire using the Cronbach's alpha coefficient to be 0.78. Data were analyzed by using descriptive statistics, the Wilcoxon signed-rank test, and the Mann-Whitney test.

The results of the study found that the mean scores of knowledges in child-rearing and violence prevention were significantly higher than before using the e-book ($p < .01$). The scores in the experimental group were significantly higher than the control group ($p < .01$). Therefore, Nurses and health care personnel should utilize this e-book to educate caregivers on preventing among children.

Keywords: E-books, Preschool caregiver, Childhood violence, Child rearing

บทนำ

ความรุนแรงในเด็กเป็นปัญหาด้านสาธารณสุขที่สำคัญทั่วโลกอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก จากการรายงานของประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี 2565 พบมีเด็กถูกกระทำความรุนแรงล่วงละเมิดและถูกทอดทิ้งจำนวนมากถึง 558,899 คน โดยพบอัตราการเสียชีวิตมากถึง 1,990 คน (Wilson et al., 2025) ส่วนในประเทศอินโดนีเซียรายงานความรุนแรงในเด็ก พบมากถึง

21,241 คน โดยมีอัตราความรุนแรงทางเพศมากที่สุด ถึง 9,588 คน รองลงมาคือ ความรุนแรงทางจิตใจ 4,162 คน และความรุนแรงทางร่างกาย 3,746 คน (Maharani et al., 2024) สำหรับประเทศไทยพบว่าเด็กอย่างน้อย 1.4 พันล้านคน จากเด็กเกือบ 2 พันล้านคน ที่มีอายุระหว่าง 2 ถึง 17 ปี มีประสบการณ์ที่ได้รับ ความรุนแรงด้านร่างกาย อารมณ์ หรือความรุนแรงทางเพศ (Jantarasena & Srisawad, 2021) มีเด็กที่ถูก กระทบความรุนแรง 8,040 คนต่อปี หรือกว่า 22 คนต่อวัน ซึ่งความรุนแรงในเด็กและเยาวชนอายุไม่เกิน 18 ปี ส่วนใหญ่จะเป็นการถูกทำร้ายทางเพศด้วยกำลังกาย (Department of Disease Control, Ministry of Public Health, 2021; Ariyapachpol & Woraphattirakul, 2020) จากข้อมูลของศูนย์ฯ ได้ กระทรวง สาธารณสุข พบว่า เด็ก ถูกกระทบความรุนแรง จำนวน 11,624 ราย เฉลี่ย 31 รายต่อวัน โดยทุก ๆ 1 ชั่วโมงจะมีเด็กถูกกระทบความรุนแรง 1.2 คน (Khammanat & Rattanakosol, 2021) เมื่อพิจารณาจาก สถิติเด็กที่ถูกกระทบความรุนแรงพบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอุบัติการณ์พบมากที่สุด ซึ่งพบเด็กถูก ล่วงละเมิดทางเพศมากที่สุด 384 คน รองลงมาคือ ถูกกระทำทารุณกรรมทางกาย 216 คน และถูกกระทำ ทารุณทางใจ 37 คน (Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, 2022)

จังหวัดนครราชสีมาเป็นหนึ่งในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พบผู้ที่ถูกกระทบความ รุนแรงเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเขตอำเภอเมือง มีการรายงานจำนวนครั้งที่ถูกกระทบความรุนแรงมาก ที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับในแต่ละอำเภอ เป็นจำนวน 220 ครั้ง คิดเป็น 47.14 ต่อประชากร 100,000 คน ในช่วงเวลาระหว่าง ตุลาคม 2563 - กันยายน 2564 และผู้ถูกกระทบความรุนแรงส่วนใหญ่เป็นเด็กร้อยละ 93.18 ซึ่งเป็นเด็กเล็กอายุไม่เกิน 6 ปี จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.56 สถานที่เกิดเหตุความรุนแรง ส่วนใหญ่ คือ ที่บ้าน ผู้กระทบความรุนแรงเป็นส่วนใหญ่นับบุคคลในครอบครัว บังคับกระตุ้นให้เกิด การกระทบความรุนแรงในครอบครัว คือ สภาพแวดล้อมในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว และ การใช้ความรุนแรงในครอบครัว ลักษณะของการกระทบความรุนแรง ได้แก่ ทางร่างกาย ทางเพศ การ กระทบอนาจาร และการละเลยทอดทิ้ง (Health Administration Division, 2022)

การถูกกระทบความรุนแรงในเด็ก ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสุขภาพในระยะยาว ทั้ง ร่างกายและจิตใจรวมถึงบาดแผลตามร่างกาย โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมก้าวร้าวจากการ เลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัว ความหวาดกลัวและซึมเศร้า อาจนำไปสู่การทำร้าย ร่างกายตนเองและคนรอบข้างได้ นอกจากนี้ยังมีผลต่อสมรรถภาพทางจิตวิทยา มีงานวิจัยพบว่า ถ้าเด็กถูกกระทบความ รุนแรงในช่วงอายุน้อยหรือเด็กเล็ก จะมีผลต่อสมองอย่างร้ายแรง โครงสร้างของการพัฒนาสมองทุก ส่วนถูกทำลาย ทำให้เกิดผลกระทบต่อการเรียนรู้ ความจำ ความไม่มั่นคงทางจิตใจเพราะไม่สามารถ ยึดถือผู้ปกครองเป็นที่พึ่งได้ (Thaichildrights, 2020) จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าความรุนแรงใน ครอบครัว เกิดได้จาก 3 ปัจจัยหลัก คือ พ่อแม่ เด็ก และสิ่งแวดล้อม ซึ่งพ่อแม่อาจไม่มีทักษะในการเลี้ยง

คู่มือ รวมไปถึงการติดสุราและสารเสพติด หรือเคยรับรู้ความรุนแรงมาก่อน เมื่อโตขึ้นจึงใช้ความรุนแรงกับลูก ตัวเด็กอาจมีความรู้สึกเบื่อเรื้อรังบางอย่าง บางครั้งจะมีปฏิกิริยาที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมได้ ส่วนปัจจัยสิ่งแวดล้อม เกิดจากปัญหาสภาพเศรษฐกิจที่พ่อแม่ไม่สามารถบริหารจัดการตัวเองได้ดีพอ จึงไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ และสุดท้ายไปลงที่ตัวเด็ก ส่วนใหญ่ผู้ที่ทำร้ายจะเป็นผู้ชาย เด็กที่ถูกทำร้ายมักจะมีช่วงอายุที่ต่ำกว่าวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงเปราะบางหรือปฐมวัย ที่ยังไม่สามารถดูแลตัวเองได้ ต้องอยู่ภายใต้การดูแลของพ่อแม่ ปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชนยังอาจเกิดจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ การแข่งขันสูงทางด้านการศึกษา การมุ่งเน้นด้านรายได้ ด้านเศรษฐกิจและค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในสังคมไทย โดยเฉพาะในปัจจุบันภาวะทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปพ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของลูกทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เมื่อพ่อแม่มีความกดดันมาก ความอ่อนโยนที่จะทำให้ลูกผูกพันกันจึงน้อยลง (Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, 2022) นอกจากนี้ สาเหตุที่มีการกระทำความรุนแรงต่อเด็กยังมาจากการถ่ายทอดวิธีการปฏิบัติที่รุนแรงต่อเด็กที่สืบทอดกันรุ่นต่อรุ่น ผู้กระทำที่ถูกลูกทำร้ายในวัยเด็ก โดยมีความเสี่ยงในการทำร้ายเด็กต่อไปมากกว่าคนปกติถึง 10 เท่า (Thaichildrights, 2020)

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์การความรุนแรงในเด็กส่วนใหญ่คือที่บ้าน ดังนั้น การจะทำให้เด็กมีชีวิตอย่างปลอดภัย ไร้ความรุนแรง ต้องเริ่มจากที่ “บ้าน” ที่จะต้องทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีความเข้าใจลูก รวมทั้งจากการทำงานทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการแก้ปัญหาความรุนแรง โดยรายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง การแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไทย พบว่า ควรแก้ปัญหาโดยการรณรงค์เพิ่มความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงตั้งแต่ในครอบครัว (Ariyapachpol & Woraphattirakul, 2020) รวมทั้งการใช้กิจกรรมของชุมชนในการรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวมีแนวคิดที่จะป้องกันและยุติความรุนแรง (Gumminta, 2019) ซึ่งปัจจุบันการแก้ปัญหาส่วนใหญ่ยังเป็นเพียงการจัดโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวแก่ตัวแทน แกนนำ และทีมสหสาขาวิชาชีพ ในส่วนของการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองที่ดูแลเด็กอาจยังไม่ทั่วถึง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กและการป้องกันความรุนแรงในเด็กวัยก่อนเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ครอบคลุมเนื้อหาดังกล่าว ประกอบกับการมีรูปภาพ เสียง และการเคลื่อนไหว ทำให้ผู้ปกครองเกิดความจำและเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็สามารถเข้าถึงได้ง่ายถ้ามีสมาร์ทโฟน สามารถดาวน์โหลดเก็บไว้อ่านได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องมีอินเทอร์เน็ตและไม่มีการสูญหายของข้อมูล ทำให้ผู้ปกครองได้มีความรู้ความเข้าใจที่ดีต่อการป้องกันความรุนแรงในเด็กวัยก่อนเรียน

และสามารถนำไปใช้ในการดูแลเด็กให้ปลอดภัยจากปัญหาความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กได้ในอนาคต เพื่อที่เด็กจะได้เจริญเติบโตเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ของผู้ปกครองเด็กวัยก่อนเรียนเกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็ก ก่อน-หลังได้รับความรู้จากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ของผู้ปกครองเด็กวัยก่อนเรียนเกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็ก ภายหลังจากได้รับความรู้จากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองเด็กวัยก่อนเรียนต่อหนังสือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็ก

สมมติฐานในการวิจัย

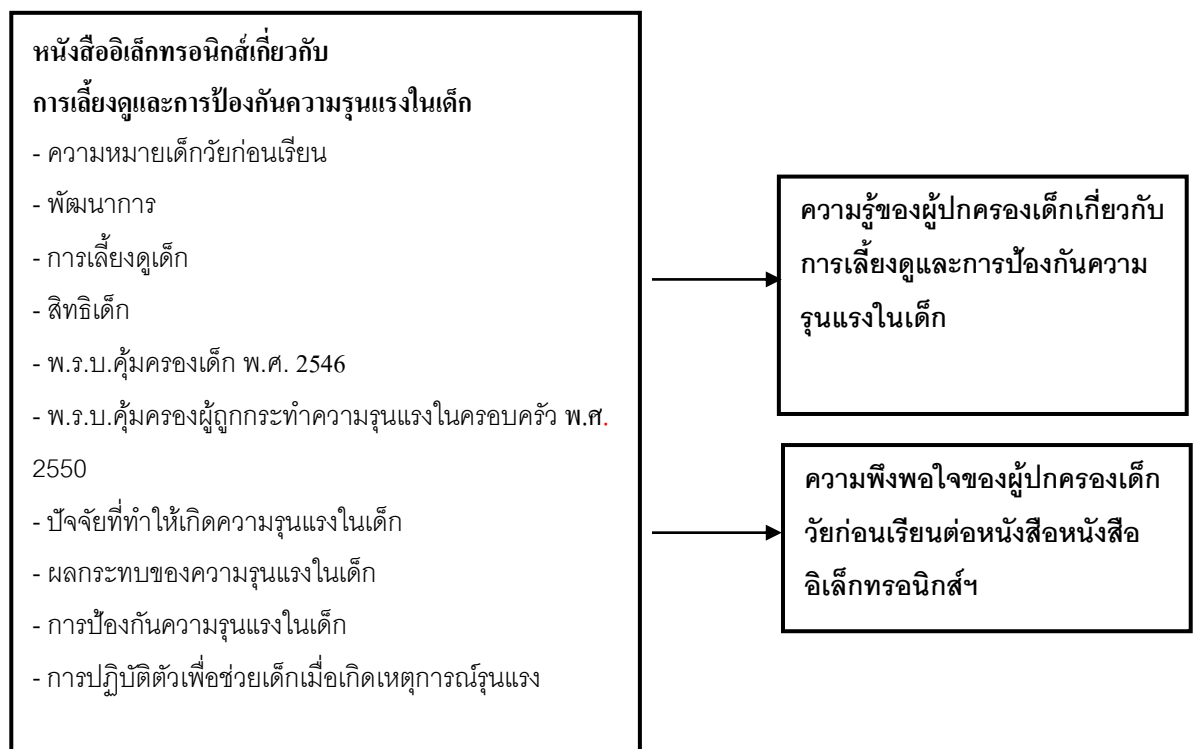
1. คะแนนเฉลี่ยความรู้ของผู้ปกครองที่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็ก หลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลอง
2. คะแนนเฉลี่ยความรู้ของผู้ปกครองที่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็ก สูงกว่ากลุ่มผู้ปกครองที่ได้รับการสอนตามปกติ
3. ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการใช้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ Bloom' s Taxonomy (Bloom et al., 1971) ซึ่งแบ่งจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้เป็น 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะพิสัย (Psychomotor) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเน้นประเมินด้านพุทธิพิสัยหลังใช้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นพฤติกรรมด้านสมองที่เกี่ยวกับ สติปัญญา ความรู้ ความคิด ความจำ จากเหตุการณ์ประสบการณ์ที่ได้รับรู้ จากนั้นจะมีการตีความ จับประเด็นหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ นำไปสู่การประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่พบเจอ (Areemit et al., 2024) และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้เรียนของผู้ใหญ่ ของมัลคัม โนลส์ Andragogy Theory of Malcolm Knowles (Knowles, 1980) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้ใหญ่ ที่มีความเป็นอิสระให้ความสนใจในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาหรืองานที่ตนรับผิดชอบเป็นที่ตั้ง โดยผู้ให้ความรู้มีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน (Learning Facilitator) คือ ช่วยเหลือให้ผู้ใหญ่เรียนรู้และตกผลึกเองตามระดับและความสามารถของแต่ละคน (Areemit et al., 2024) ผู้วิจัยจึงได้จัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและป้องกันความรุนแรงในเด็กให้ผู้ปกครองได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครองดูแลเด็กให้ได้รับความปลอดภัย จากเหตุการณ์ความรุนแรงในเด็กในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้กับเด็กที่อยู่ภายใต้การดูแล ผู้วิจัยได้มีการออกแบบเนื้อหา โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ และความสำคัญ คำนึงถึงความต่อเนื่อง และไม่ซ้ำซ้อน ที่ประกอบด้วยภาพ ข้อความ และภาษาที่มีรูปแบบเหมือนบทสนทนา น้ำเสียงบรรยายเป็นเสียงมนุษย์ (Human voice) ที่มีความเป็นมิตรกับผู้ฟัง ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน มีรูปภาพประกอบ ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ช่วยให้มีความสะดวกต่อการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา จากโทรศัพท์มือถือหรือคอมพิวเตอร์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือไม่มีอินเทอร์เน็ตก็ได้ และยังสามารถย้อนกลับเพื่อทบทวนบทเรียนเนื้อหาหากไม่เข้าใจ มีการตอบสนองที่รวดเร็วของโปรแกรมทั้งภาพและเสียง ทำให้เกิดความตื่นตัวและไม่เบื่อหน่าย ส่งเสริมการเรียนรู้ ความเข้าใจและความจำ สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีความยืดหยุ่น สามารถเลือกเรียนได้ตามเวลาและสถานที่สะดวก ช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพ โดยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และการใช้ความคิดวิเคราะห์เพื่อประกอบการตัดสินใจ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental design) แบบสองกลุ่ม วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (Two – group pretest – posttest design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ปกครองเด็กวัยก่อนเรียน(อายุ 3 – 6 ปี) ที่นำบุตรเข้ารับบริการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสวนหม่อน จำนวน 80 คน ในปีการศึกษา 2565 ที่อยู่ในความดูแลของเทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองเด็กวัยก่อนเรียน ทำการสุ่มโดยการจับฉลาก ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลเด็กอายุ 3 - 6 ปี โดยมีระยะเวลาดูแลเด็กวัยก่อนเรียน อย่างน้อย 1 ปีขึ้นไป 2) มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป 3) อ่านออกเขียนได้ 4) ไม่มีความผิดปกติทางการได้ยิน 5) ไม่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กและการป้องกันความรุนแรงจากการสอบถาม และ 6) มีโทรศัพท์มือถือพร้อมสัญญาณอินเทอร์เน็ต

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณโดยโปรแกรมสำเร็จรูป G* Power จากการทบทวนวรรณกรรมไม่มีงานวิจัยที่ใกล้เคียงกับการศึกษานี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดอิทธิพล (effect size) 0.8 (Cohen, 1988) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Level of significant) ที่ระดับ 0.5 อำนาจการทดสอบ (Power of test) เท่ากับ 0.8 อัตราส่วนการจัดสรรขนาดตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม (allocation ratio) เท่ากับ 1 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 42 ราย และคำนวณอัตราการถอนตัวจากโครงการ (drop-out rate) 30 % เท่ากับ 14 ราย จึงปรับเป็น 56 ราย แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 28 คน สุ่มแบบง่ายด้วยการจับฉลากเลือกห้อง 1/1 เป็นกลุ่มควบคุม และ ห้อง 1/2 เป็นกลุ่มทดลอง จากนั้นจับฉลากเพื่อกำหนดลำดับในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้เก็บข้อมูลในกลุ่มควบคุมก่อน ทีมผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองด้วยการสุ่มอย่างง่าย เริ่มเก็บข้อมูลในกลุ่มควบคุมในสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 4 สำหรับกลุ่มทดลองดำเนินการเก็บข้อมูลในสัปดาห์ที่ 5 และสัปดาห์ที่ 8

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัย คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “Safe Your Baby” ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยใช้โปรแกรม Power point และ โปรแกรม Adobe photoshop เนื้อหาประกอบด้วย ความหมายเด็กวัยก่อนเรียน พัฒนาการ การเลี้ยงดูเด็ก สิทธิเด็ก พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความรุนแรงในเด็ก ผลกระทบของความรุนแรงในเด็ก การป้องกันความรุนแรงในเด็ก การปฏิบัติตัวเพื่อช่วยเด็กเมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรง ดังภาพที่ 2

ความรุนแรงในเด็ก : การกระทำที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจ ร่างกาย และจิตใจ

1 ความรุนแรงด้านร่างกาย

*** การทำร้ายร่างกาย เช่น ทุบตี รังแก หรือใช้กำลัง

3 ความรุนแรงด้านจิตใจ

*** การทำร้ายจิตใจ เช่น ปล่อยคำพูดร้ายๆ ทำร้ายจิตใจ หรือทำให้เด็กรู้สึกผิดๆ รู้สึกผิด โดยที่ตัวเองเป็นฝ่ายถูกทำผิด เช่น การกลั่นแกล้งรังแกเพื่อน

2 ความรุนแรงด้านเพศ

*** การละเมิด ขู่ข่มขืน หรือใช้กำลังทางเพศ หรือข่มขืนทางเพศโดยใช้วัตถุหรือสิ่งของทำร้ายทางเพศ

4 การละเมิดข้อตกลง

*** การขโมย ไม่ดูแล ดูแลเอาใจใส่ไม่เหมาะสมหรือการขโมย

1 บาดเจ็บทางกาย
เลือดออก มีแผลบวม

2 ซึมเศร้า ปวดท้อง ขี้ก

3 ปัสสาวะรดที่นอน
ทั้ง ๆ ที่เคยชินแล้ว

เด็กที่ได้รับความรุนแรงมีอาการดังนี้

4 ซึมเศร้า ไม่อยากไป
โรงเรียน

5 ก้าวร้าว, อุนแฉะ

6 กลัวผู้กระทำ

การป้องกันความรุนแรงในเด็ก(ต่อ)

7 สอนการแก้ปัญหาเฉพาะ

สอน ขนบธรรมเนียม มารยาทที่ดี และคำสอนเกี่ยวกับสิทธิของผู้ปกครองและผู้ปกครองที่ดี

คุณแม่ไม่ใช้กำลังกับลูก
มาขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่
ซึ่งรับผิดแทนพ่อแม่
ร้องไห้ และรีบบอกพ่อแม่

8 หากพบคนร้ายขอความช่วยเหลือ

ไม่ควรไปอยู่คนเดียวคนเดียว และแจ้งผู้ใหญ่หรือตำรวจทันที

แม่รีบมาช่วย
นี่นะ !!
มาช่วยลูกหน่อย

การป้องกันความรุนแรงในเด็ก(ต่อ)

9 สอนการปฏิเสธอย่างถูกต้องที่อันตราย และควรแจ้งคนรับทราบของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

1. ไปดูคุณครูว่า "ไม่เอา" "หยุดนะ" "ช่วยด้วย"
2. ไปดูคุณครูว่ามีใครช่วย
3. ไปดูคุณครูว่ามีใครมาช่วย

อย่ากลัว
ผู้ร้ายกลัวเสียงดัง

ถ้าจะ ช่วยก็รีบไปบอกคุณครู
หรือผู้ใหญ่คนอื่นที่ช่วยได้

10 ไม่ควรพกเงินหรือของมีค่าที่มากเกินไป

เงินของคุณครูและผู้ปกครอง และเงินที่คุณครูและผู้ปกครอง

เด็กที่มีเงินเยอะ
แม่ไม่ปลื้ม

นี่มันเยอะ
จะพาไปฝากคุณครูไหม

**เมื่อไร พ่อจะตื่น
กลัวใจจ๊ะ**

ภาพที่ 2 ตัวอย่าง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ “Safe your baby”

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะครอบครัว บทบาทในครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน เคยประสบเหตุการณ์ที่เคยถูกระทำความรุนแรง โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมข้อความ (Open end)

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็ก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงดูเด็ก การป้องกันและช่วยเหลือเมื่อพบเด็กถูกระทำความรุนแรง มีคำถาม จำนวน 12 ข้อ ลักษณะคำตอบมีให้เลือก 3 คำตอบ คือ ใช่, ไม่ใช่, ไม่แน่ใจ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้ ตอบถูกได้ 1 คะแนน, ตอบผิดและไม่แน่ใจ ได้ 0 คะแนน ซึ่งคะแนนทั้งหมดอยู่ระหว่าง 0-12 คะแนน แบ่งระดับความรู้เป็น 3 ระดับ โดยอิงเกณฑ์ของ Bloom et al. (1971) ดังนี้ 0-4 คะแนน หมายถึง ความรู้ระดับน้อย, 5-8 คะแนน หมายถึง ความรู้ระดับปานกลาง, และ 9-12 คะแนน หมายถึง ความรู้ระดับมาก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ใช้วัดภายหลังการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 8 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale 5 ระดับ จากน้อยที่สุดถึงมากที่สุด การแปลผล แบ่งระดับความพึงพอใจ ดังนี้ 1-1.5 คะแนน หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด, 1.51-2.5 คะแนน หมายถึง พึงพอใจน้อย, 2.51-3.5 คะแนน หมายถึง พึงพอใจปานกลาง, 3.51-4.5 คะแนน หมายถึง พึงพอใจมาก และ 4.51-5 คะแนน หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรง (Validity testing)

1. เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง “Safe Your Baby” ผ่านการตรวจสอบเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์พยาบาล 1 ท่าน พยาบาลวิชาชีพผู้มีประสบการณ์ด้านความรุนแรงในเด็ก 1 ท่าน และเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศ 1 ท่าน ได้ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามรายชื่อและวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1 คะแนน และได้มีการปรับปรุงเพิ่มเนื้อหาให้ชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับผลกระทบของความรุนแรงและปรับการใช้ภาพและเสียงที่ชัดเจนให้สอดคล้องกับเนื้อหาตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำ

2. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็ก ก่อน-หลังเรียนเป็นแบบทดสอบปรนัย จำนวน 12 ข้อ ผ่านการตรวจสอบเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ค่า IOC รายชื่ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1 คะแนน และได้มีการปรับปรุงที่ตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำหัวข้อแนว

ทางการช่วยเหลือเด็กเมื่อถูกกระทำรุนแรง ควรใช้คำถามที่ถูกต้อง ชัดเจน เพื่อช่วยให้จดจำนำไปใช้ได้ง่าย รวมทั้ง สลับข้อถูกและข้อผิด

3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้นั่งอิลีทรอนิกส์ จำนวน 8 ข้อ ค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1 คะแนน

การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability testing)

ผู้วิจัยตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือกับผู้ปกครองที่ดูแลเด็กมีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ผลดังนี้ แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็กไป วิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยการวิเคราะห์ค่า KR- 20 โดยรวมได้เท่ากับ 0.71 และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้นั่งอิลีทรอนิกส์ วิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยการวิเคราะห์ Cronbach's alpha coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.78 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป (Meehanpong & Chatdokmaipri, 2018) ผลการ tryout เครื่องมือจากเดิมใช้เวลาในการดูหนังสืออิลีทรอนิกส์ เป็นเวลา 30 นาที พบว่า ผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะควรกระชับเวลาให้มากขึ้น จึงปรับลดลงเหลือ 20 นาที

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ ผ่านการพิจารณารับรองและอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา เลขที่ 4/2565 ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2565 ภายหลังจากได้รับหนังสืออนุญาตจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการตามกระบวนการของการวิจัยเพื่อลดความไม่เป็นอิสระในการตัดสินใจเข้าร่วม ก่อนการวิจัย ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย การเข้าร่วมการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับ ระยะเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรม ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นระดับเล็กน้อย เช่น การเสียเวลาในการตอบแบบสอบถาม การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง และการถอนตัวออกจากการเข้าร่วมวิจัย ด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งมีการเก็บข้อมูลเป็นความลับ ไม่เปิดเผยชื่อและนามสกุล และผลการวิจัยจะรายงานเป็นภาพรวม เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วผู้วิจัยได้มอบหนังสืออิลีทรอนิกส์ความรุนแรงในเด็กไว้ก่อนเรียนและการป้องกันเรื่อง “Safe Your Baby” พร้อมทั้งอธิบายการใช้ให้กลุ่มควบคุมเพื่อเพิ่มความรู้ให้ผู้ปกครอง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความยินยอมการเก็บข้อมูลวิจัยกับผู้ปกครองเด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน แนะนำตนเองกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอน ระยะเวลาของการเข้าร่วมวิจัย เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ตัดสินใจเข้าร่วม โครงการวิจัยโดยสมัครใจ และลงชื่อยินยอมเข้าร่วมวิจัย พร้อมทั้งมี

การตรวจสอบความพร้อมการใช้อุปกรณ์โทรศัพท์มือถือและสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ในการเปิดดูหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

มีรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มควบคุม

สัปดาห์ที่ 1 ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่างที่ศูนย์พัฒนาเด็ก ทำการประเมินความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็กก่อนการทดลอง (Pre-test) จากนั้นได้รับความรู้ในการดูแลเด็กตามปกติ เช่น การให้ความรู้โดยใช้แผ่นพับ และทำการประเมินความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็กหลังทดลอง (Post-test ครั้งที่ 1)

สัปดาห์ที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็กหลังทดลอง (Post-test ครั้งที่ 2)

กลุ่มทดลอง ดำเนินการทดลอง เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์

สัปดาห์ที่ 5 ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่างทำการประเมินความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็กก่อนการทดลอง (Pre-test) จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้ในการดูแลเด็กตามปกติร่วมกับการศึกษาความรู้จากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ความรุนแรงในเด็กวัยก่อนเรียนและการป้องกัน เรื่อง “Safe Your Baby” โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 20 นาที และให้ดาวน์โหลดหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว เพื่อให้สามารถเปิดดูได้ตลอดเวลาเมื่อกลับไปอยู่ที่บ้านและทำการประเมินความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็กหลังทดลอง (Post-test ครั้งที่ 1)

สัปดาห์ที่ 7 มีการโทรศัพท์ติดตามสอบถามการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว เป็นจำนวน 1 ครั้ง

สัปดาห์ที่ 8 ทำการประเมินความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็กหลังทดลอง (Post-test ครั้งที่ 2)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยก่อนการทดสอบสมมติฐานการวิจัยได้นำข้อมูลคะแนนความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็ก ทดสอบโดยใช้สถิติ Kolmogorov-Smirnov พบว่าข้อมูลมีการแจกแจงไม่ปกติจึงใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็กในกลุ่มทดลอง ก่อน-หลังทดลอง วิเคราะห์ด้วย Wilcoxon signed rank test

3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็ก ในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ภายหลังการทดลอง วิเคราะห์ด้วย Mann-Whitney test

4. ความพึงพอใจของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 56 คน ทั้งนี้ไม่มีกลุ่มตัวอย่างออกจากการทดลอง โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 28 คนและกลุ่มควบคุม 28 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 64.28 อายุส่วนใหญ่ของทั้งสองกลุ่มอยู่ระหว่างอายุ 20-40 ปี จำนวน 48 คน ร้อยละ 85.71 ศาสนาพุทธ จำนวน 56 ร้อยละ 100 ลักษณะครอบครัวขยาย จำนวน 30 ร้อยละ 53.57 เป็นมารดา จำนวน 35 คน ร้อยละ 62.5 การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 27 คนคิดเป็นร้อยละ 48.21 รายได้อยู่ในช่วง 9,000-20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 58.93 ไม่เคยประสบเหตุการณ์ที่ถูกกระทำความรุนแรง จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 91.07 เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลทั้ง 2 กลุ่มโดยใช้สถิติ independent t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > .05$) ดังแสดงใน Table 1

Table 1 Comparison about personal information of caregivers between the experimental group who receive knowledge from E-book and a control group.

Personal information	experimental group (n = 28)		control group (n = 28)		X ²	p-value
	Frequency	percent	Frequency	percent		
Age (Years)					2.333	.127
20 – 40	22	78.57	26	92.86		
41 – 60	6	21.43	2	7.14		
Education					1.962	.743
Secondary education	15	53.57	12	42.86		
Diploma	3	10.71	2	7.14		
Bachelor's degree	9	32.14	12	42.86		
Master's degree	0	0	1	3.57		
Another	1	3.57	1	3.57		
Occupation					9.511	.147

Personal information	experimental group (n = 28)		control group (n = 28)		X ²	p-value
	Frequency	percent	Frequency	percent		
Maid	2	7.14	3	10.71		
Trade	2	7.14	7	25.00		
Employee	8	28.57	4	14.29		
Personal business	4	14.29	4	14.29		
Government service	1	3.57	1	3.57		
Government employee	3	10.71	7	25.00		
Another	8	28.57	2	7.14		
Income (Baht)					1.950	.583
< 9,000	5	17.86	8	28.57		
9,000 – 20,000	19	67.86	14	50.00		
20,001 – 40,000	3	10.71	5	17.86		
> 40,000	1	3.57	1	3.57		
Have experienced violence					.220	.639
Not have	26	92.86	25	89.29		
Have	2	7.14	3	10.71		

2. การเปรียบเทียบคะแนนความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กและการป้องกันความรุนแรง ระหว่างก่อน-หลังเรียน และการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน 4 สัปดาห์ ของกลุ่มทดลอง พบว่า ภายหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ภายหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็กสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.005$) (Table 2)

Table 2 Compare knowledge about rearing and preventing violence before – after the experimental

List	Frequency			Mean	Mean Rank	Asymp.Sig. (2-tailed)
	Classified by knowledge score level					
Total score	Low	Middle	High			
Before *min 4 , max 9	3	19	6	7.00		
After *min 7 , max 11	0	6	22	9.46	13.50	< .01

List	Frequency			Mean	Mean Rank	Asymp.Sig. (2-tailed)
	Classified by knowledge score level					
Total score	Low	Middle	High			
After (4 weeks)	0	2	26	9.79	14.42	< .01

*min 8 , max 12

3. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กและการป้องกันความรุนแรงระหว่างก่อน - หลัง เข้าร่วมทดลอง พบว่า ภายหลังจากเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการป้องกันความรุนแรงในเด็กสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.005$) (Table 3)

Table 3 Compare knowledge about rearing and preventing violence between experimental group and the control group

List	Mean	S.D.	Mean rank	Z	p-value
Knowledge score before studying				-2.18	.828
experimental group (n = 28)	7.00	1.59	28.96		
control group (n = 28)	6.96	1.57	28.04		
Knowledge score after studying				-4.64	< .01
experimental group	9.46	1.70	38.46		
control group	7.28	1.60	18.54		
Knowledge score after studying (4 weeks)				-4.287	< .01
experimental group	9.79	0.91	37.61		
control group	7.75	1.97	19.39		

4. ผลของความพึงพอใจของผู้ปกครองเด็กวัยก่อนเรียนภายหลังจากเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวมพบว่ากลุ่มทดลองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (mean = 4.06, S.D. = .633) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน โดยด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านเนื้อหา (mean = 4.23, S.D. = .552) รองลงมาคือ ด้านการนำเสนอ (mean = 4.00, S.D. = .624) และด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และระบบการทำงานของสื่อ (mean = 3.95, S.D. = .724) ตามลำดับ (Table 4)

Table4 The Results of satisfaction analysis after using electronic books

List	Satisfaction Level		
	Mean	S.D.	Satisfaction Level
1. Content	4.23	.552	High
2. Presentation	4.00	.624	High
3. media and operating system	3.95	.724	High
Total	4.06	.633	High

อภิปรายผล

ผลการศึกษา พบว่า คะแนนความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กและการป้องกันความรุนแรง เพิ่มขึ้น หลังจากได้เรียนรู้ผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยคะแนนเฉลี่ยความรู้ของผู้ปกครอง หลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลอง และคะแนนเฉลี่ยความรู้ของผู้ปกครองที่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่ากลุ่มผู้ปกครองที่ได้รับการสอนตามปกติ กล่าวได้ว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กและการป้องกันความรุนแรงซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom et.al. (1971) ที่อธิบายว่าการที่ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้เมื่อสมองทำการคัดเลือก (Selecting) ข้อมูล ผ่านช่องทางการมองเห็นและช่องทางการได้ยินเข้ามาจัดระบบ (Organizing) ในความจำ จับประเด็น ดีความ และสรุป ไปสู่การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ในชีวิตจริง ดังการศึกษาของ Charoensiriwilai and Ritnet (2023) เรื่อง ผลของการใช้สื่อวีดิทัศน์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สองภาษา (พม่า-ไทย) ต่อความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาหลังคลอดชาวพม่า พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ภายหลังจากใช้สื่อวีดิทัศน์ฯ สูงกว่าก่อนการใช้สื่อวีดิทัศน์ (p < .001) สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อให้ความรู้เรื่อง การส่งเสริม พัฒนาการเด็กปฐมวัยในบริบทของชาติพันธุ์อาข่า พบว่า ผู้เลี้ยงดูหลักมีคะแนนหลังเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้สื่อมัลติมีเดียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Yooyod et al.,2021) และการศึกษาวิจัย เรื่อง ผลการศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิผลของสื่อวีดิโอต่อคะแนนความรู้ของผู้ดูแลสุขภาพเด็กป่วยวัยเรียน โรคธาลัสซีเมีย โดยให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเด็กป่วยโรคธาลัสซีเมียผ่านสื่อวีดิโอ พบว่า กลุ่มทดลองหลังดูสื่อวีดิโอให้ความรู้มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สูงกว่าก่อนดูสื่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Kansin et al., 2021)

นอกจากนี้อาจอธิบายได้จากทฤษฎีแอนดราโกยี (Andragogy) ของ Knowles (1980) ที่กล่าวว่า ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีก็ต่อเมื่อมองเห็นความสำคัญของเรื่องที่จะเรียน และสัมพันธ์กับความรู้ และประสบการณ์ที่เขามี (Phattharakanan, 2015) เนื่องจากลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ คือ มีความ

พร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลา เมื่อรู้สึกว่สิ่งนั้นมีความจำเป็นและสามารถนำมาแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง ในรูปแบบการใ้ช้บทเรียนตำราเรีจรูป (Individualized Program Instruction) ซึ่งการเรียนรู้ในครั้งนี้ เป็นการเรียนรู้เรื่องการเลี้ยงดูในเด็กและการป้องกันความรุนแรงในเด็กวัยก่อนเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่ผู้ปกครองหลักส่วนใหญ่เป็นวัยผู้ใหญ่ และมีหน้าที่ในการดูแลเด็กวัยก่อนเรียน ซึ่งหากได้รับความรู้ผ่านรูปแบบการสอนที่สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ดังที่ไ้กล่าวไว้ข้างต้นก็จะช่วยให้มีความรู้ สามารถป้องกันความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กวัยก่อนเรียนได้ ซึ่งจากการทบทวนงานวิจัยอย่างเป็นทางการโดย Abdulrahman et al (2020) พบว่า เครื่องมือมัลติมีเดียเป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการลดช่องว่างในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ประกอบด้วย เสียง วิดีโอ ภาพนิ่ง และภาพสามมิติ โดยที่มีเนื้อหารูปแบบวิธีการสอน ที่สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นการให้ความรู้ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้มีการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ มีการจัดทำสื่อให้น่าสนใจ ช่วยให้เรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว ประกอบด้วย เสียงบรรยาย ผ่านทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว เรียงลำดับเนื้อหา ชวนคิด นำติดตาม และยังมีกรนำประสบการณ์การเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน โดยมีการยกตัวอย่างเหตุการณ์ สถานการณ์ความรุนแรง การปฏิบัติตัวเพื่อช่วยเด็กเมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรง และการป้องกันความรุนแรงในเด็ก ทำให้ผู้ปกครองได้เห็นและได้เข้าใจสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ดังกล่าวได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น กระตุ้นการรับรู้นำไปสู่การคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ดังการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ต่อความรู้และทักษะของครูในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยออกแบบโปรแกรมการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ มีคู่มือ และวีดิทัศน์ DSPM และแบบบันทึก พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้และทักษะหลังการทดลองของกลุ่มที่ไ้รับโปรแกรมการเรียนรู้ มากกว่ากลุ่มที่ไ้รับการอบรมปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Bangtit et al., 2023) และการศึกษาเรื่อง ผลโปรแกรมทัศนศึกษาในผู้ปกครองต่อสุขภาพช่องปากเด็กก่อนวัยเรียนในเขตอำเภอชำสูง จังหวัดขอนแก่น ที่ประกอบด้วย การให้ความรู้ผ่านวีดิทัศน์ กระบวนการกลุ่ม และการเยี่ยมบ้าน พบว่า ผู้ปกครองในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความรู้มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 2.08 คะแนน (95 % CI: 1.69, 2.46) (Hongseethong, 2023)

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการใ้ช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจาก หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้ สามารถใช้งานไ้ตลอดเวลาทั้งในรูปแบบออนไลน์หรือออฟไลน์ เนื่องจากสามารถดาวน์โหลดเก็บไว้ได้ และระยะเวลาในการรับชมสื่อเพียง 20 นาที สามารถทบทวนเนื้อหาหรือเปิดดูไ้ตลอดเวลา ตามความพร้อมและความสะดวกของผู้ปกครอง ช่วยให้ผู้ปกครองเกิดความพึงพอใจ ดังการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างและพัฒนานวัตกรรม

การเรียนรู้โดยใช้สื่อมัลติมีเดียบูรณาการร่วมกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า บุคลากร อาจารย์ แม่บ้าน มีความพึงพอใจต่อการนำนวัตกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อมัลติมีเดีย อยู่ในระดับมาก (mean = 3.78, S.D = 0.90) (Phudthonomochai, 2021) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Shaw et al. (2023) ที่พบว่าการใช้สื่อการสอนในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติในการใช้สารพิษ สามารถช่วยส่งเสริมการผ่าตัดที่ปลอดภัยและทำให้เกิดความร่วมมือในการวางแผนการจัดการความเจ็บป่วยร่วมกับทีมดูแลสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ยังมีศักยภาพที่จะนำไปใช้ในการเรียนรู้แบบดิจิทัลได้ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีการควบคุมตนเองอยู่ในเกณฑ์ดี (Endang et al., 2021)

สรุป

จากผลการวิจัยพบว่า การให้ความรู้ผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง “Safe Your Baby” มีผลทำให้ผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กและการป้องกันความรุนแรงในเด็กมากขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ($p < 0.01$) และคะแนนในกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($p < 0.01$) นอกจากนี้พบว่าผู้ปกครองเด็กวัยก่อนเรียนมีความพึงพอใจภายหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.06, S.D. = .633)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

พยาบาลหรือบุคลากรด้านสาธารณสุขควรนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้ไปใช้ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองครู ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เจ้าหน้าที่อสม. ผู้นำชุมชน รวมทั้งประชาชนทั่วไป เพื่อป้องกันความรุนแรงในเด็กวัยก่อนเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลของการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กและการป้องกันความรุนแรงในเด็กของผู้ปกครองในชุมชน โดยติดตามผลระยะยาวมากกว่า 4 สัปดาห์เพื่อดูการคงอยู่ในความรู้ และมีการประเมินผลการเกิดอุบัติเหตุความรุนแรงในเด็กวัยก่อนเรียนในชุมชน
2. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยการจัดทำโปรแกรมให้ความรู้ จัดทำสื่อที่มีความหลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมากขึ้น
3. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น เช่น ทักษะคิด พฤติกรรมของผู้ปกครอง เพื่อนำความรู้มาพัฒนาแนวทางในการป้องกันความรุนแรงในเด็ก การดูแลเด็กให้ปลอดภัยจากความรุนแรง

รายการอ้างอิง (Reference)

- Abdulrahaman, M. D., Faruk, N., Oloyede, A. A., Surajudeen-Bakinde, N. T., Olawoyin, L. A., Mejabi, O.V., ... & Azeez, A. L. (2020). Multimedia tools in the teaching and learning processes: A systematic review. *Heliyon*, 6(11). <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2405844020321551>
- Areemit, R., Panphruek, W., Ussahkit, W., & Pattanasethaphong. (2024). *Learning for transformation*. KKU Academy. https://academy.kku.ac.th/wp-content/uploads/2024/07/19-07-67_%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%B7%E0%B8%AD-Learning-Transformation-for-Educators-%E0%B8%A5%E0%B8%87%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%9A%E0%B8%9A-1.pdf
- Ariyapachpol, R., & Woraphattirakul, P. (2020). The resolution of domestic violence in Thailand. *Journal of Social Science and Buddhist Anthropology*, 5(4), 321–335. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/article/view/241100/164321>
- Bangtit, R., Chawaphanth, S., & Saopeng, Y. (2023). Effects of adult learning program on teacher's knowledge and skills in developmental surveillance and promoting early childhood development. *Journal of Thailand Nursing and Midwifery Council*, 38(2), 77 – 87. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/TJONC/article/view/261669/179896>
- Bloom, B. S., Madaus, G. F., & Hastings, J. T. (1971). *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*. McGraw-Hill.
- Charoensiriwilai, P., & Ritnet, S. (2023). The effect of using bilingual (Burmese-Thai) breastfeeding video media on knowledge, attitudes and breastfeeding behavior of Burmese postpartum mothers. *Naval Medical Journal*, 50(2), 247 – 260. <https://aad.nmd.go.th/wp-content/uploads/2024/05/50266.pdf>
- Cohen, J. (1988). *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences*. Routledge Academic.
- Department of Disease Control Ministry of Public Health. (2021). *Annual Report 2021*. Bangkok: Graphic and Design. <https://www.ddc.moph.go.th/uploads/files/2301920220125094025.pdf>
- Endang, S., Pratiwi, P. R., Lailiyatus, R., & Husfina, S. (2021). E-book of metacognitive learning strategies: design and implementation to activate student's self-regulation. *Research and Practice in Technology Enhanced Learning*, 16(13). <https://doi.org/10.1186/s41039-021-00161-z>

- Faculty of Social Sciences, Kasetsart University. (2022). *Annual report on child and youth development 2021*. Department of Children and Youth, Ministry of Social Development and Human Security. https://www.dcy.go.th/public/mainWeb/file_download/1664788646880-962257553.pdf
- Gunminta, C. (2019). *Domestic violence: Problems and prevention*. <https://rsucon.rsu.ac.th/files/proceedings/nation2019/NA19-136.pdf>
- Health Administration Division (2022, Aril 11). *The Report system program to help those who have been subjected to violence and those who have had unwanted pregnancies*. <https://phdb.moph.go.th/main/index/site/16>
- Hongseethong, N. (2023). The effects of the dental health education program on parents for oral health among pre-school children in Sam Soong District, Khon Kaen Province. *Thai Dental Nurse Journal*, 34(2), 84 – 96. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/TDNJ/article/view/261745/182221>
- Jantarasena, J., & Srisawad, K. (2021). *The report about satisfaction with media on prevention of interpersonal violence*. <https://ddc.moph.go.th/uploads/publish/1180820210923025318.pdf>
- Kansin, S., Nonthibudteerachai, N., Srinon, K., Waikaew, N., & Suwannaphant, K. (2021). Effectiveness of video media on caregivers' knowledge scores in school-age Thalassemia children. *Udonthani Hospital Medical Journal*, 29(2), 283–294. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/udhhosmj/article/view/253274/172206>
- Khammanat, Y., & Rattanakosol, J. (2021). Service model for children and women who have been subjected to violence and unwanted pregnancy. A 10-year retrospective study of the Center of Reliance at Khon Kaen Hospital. *Journal of Social Synergy*, 12(1), 14 - 29. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/thaijss/article/view/251332/171818>
- Knowles, M.S. (1980). *The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy*. Cambridge Adult Education.
- Maharani, A., Pitaloka, A. D., Setyobudi, B. Y., Ridatin, F., Jannah, H. A. D., Makasabat, R. A., & Lailavega, R. (2024). Analysis of UNICEF's role in addressing child violence in Indonesia 2019–2022. In *Proceedings of IROFONIC 2024: Strengthening Partnership for Sustainable Development* (pp. 146–161). Universitas Pembangunan Nasional “Veteran” Jawa Timur.

- Meehanpong, P., & Chatdokmaiprai, K. (2018). Assessing quality of research instrument in nursing research. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 19(1), 9 – 15. file:///C:/Users/bnn64/Downloads/tci_admin,+Journal+manager,+9-15.pdf
- Phattharakanan, N. (2015). Concepts and techniques for managing adult learning. *Journal of Education, Silpakorn University*, 12(1,2), 18 – 29. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/suedujournal/_article/view/94934
- Phudthonamochai, C. (2021). Creating and developing learning innovations using multimedia integrated with online social networks. *Journal of MCU Peace Studies*, 9(1), 215–225. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/view/239918/168366>
- Phutthi, S., & Thirabut, A. (2020). The effect of Isan language video learning media on knowledge and skills in managing acute exacerbation of asthma in patients with chronic obstructive pulmonary disease. *Journal of Nursing Science and Health*, 43(4), 84 - 96. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/nah/article/view/244446/167125>
- Physics, Non-on Buakanok. (2015). Development of learning media through community participation process to create awareness of community health, a case study of Ban Phae Don Ton community, Chompoo Subdistrict, Lampang Province. *Journal of Education*, 43(1), 63 - 79. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDUCU/article/view/32655>
- Shaw, J., Lanzillotta-Rangeley, J., & Stem, J. (2023). A Pilot Study of Preoperative Pain Management Education Delivered Via eBook For Patients with Opioid Use Disorder, *AANA Journal*, 91(2), 27 - 32. http://www.onlinedigeditions.com/publication/?i=787488&article_id=4549353&view=articleBrowser
- Thaichildrights. (2020). *The guide book about prevention of violence against children*. https://www.thaichildrights.org/wp-content/uploads/dlm_uploads/2020/11/AW_คู่มือป้องกันความรุนแรงต่อเด็ก.pdf
- Wilson, R. F., Yue, X., Thomas, K. E., Kota, K. K., & Betz, C. J. (2025). Racial and ethnic differences in fatal child abuse and neglect and the intersection of community poverty: US, 2003 to 2022. *Child Protection and Practice*, 100-108. <http://doi.org/10.1016/j.chipro.2025.100108>

Yooyod, S., Klunklin, P., Jinrawet, U., Yenjaima, R., & Anukunwathaka, N. (2021). The development of multimedia education on promotion of early childhood development in the context of Akha ethnicity. *Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit Journal*, 13(2), 251–2564. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/unc/article/view/248615/171370>